

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Приймальної комісії
Протокол № _____
«__» _____ 2017 р.
Голова приймальної комісії
_____ П.В. Пашко

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
при вступі на навчання
для здобуття освітнього ступеня «Магістр»
галузі знань 07 « Управління та адміністрування»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Ірпінь – 2017

ПРОГРАМА додаткового вступного випробування зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» складена на основі освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики рівня бакалавра, галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки «Фінанси і кредит», затверджених у 2013 році.

Розробники:

_____ О.І. Береславська, д.е.н., професор, зав.кафедрою
_____ М.Д. Бедринець, к.е.н., доцент, в.о. зав.кафедри
_____ М.О.Житар, к.е.н., заступник директора ННІ

Рецензенти:

_____ О.Д. Гордей, д.е.н., професор
_____ М.О. Кужелєв, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри банківської справи та фінансового моніторингу

Протокол № _____ від «_____» _____ 2017 р.

Завідувач кафедри _____ О.І. Береславська, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансів

Протокол № _____ від «_____» _____ 2017 р.

В.о. завідувача кафедри _____ М.Д. Бедринець, к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансових ринків

Протокол № _____ від «_____» _____ 2017 р.

Завідувач кафедри _____ С.В. Онишко, д.е.н., професор

Директор навчально – наукового центру

організації освітнього процесу _____ Л.О. Винниченко

Реєстраційний № _____

Структурні елементи програми фахового вступного випробування

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Перелік тем та їх короткий зміст.....	6
3. Зразок додаткового вступного випробування.....	14
4. Критерії оцінювання	15
5. Список рекомендованої літератури.....	18

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма додаткового вступного випробування з спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра, галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Мета додаткового вступного випробування для вступу на здобуття освітнього ступеня магістра: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів, яких вони набули під час навчання за освітнім ступенем бакалавра за іншою спеціальністю, з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору абітурієнтів на навчання за освітнім ступенем магістр спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Головним завданням додаткового вступного випробування є виявлення у вступників спеціальних знань і практичних навичок з комплексу фахових навчальних дисциплін.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. До участі у додатковому вступному випробуванні допускаються особи, які завершили навчання та отримали диплом бакалавра з іншої спеціальності.

Вступне випробування проводиться у формі тестування. Тестові завдання вступного випробування були складені відповідно до програми підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра та затверджені на засіданнях кафедри фінансів, банківської справи та фінансового моніторингу, фінансових ринків.

Тестові завдання, що виносяться на вступне випробування з «Введення в спеціальність», включають матеріал навчальної програми з наступних дисциплін:

- «Фінанси»;
- «Гроші і кредит».

Вступне випробування проводиться у письмовій формі. Екзаменаційний білет складається із 10 тестових завдань закритого типу з вибором однієї правильної відповіді. Для кожного такого тесту запропоновано чотири варіанти відповіді, з яких лише один варіант є правильним. Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо позначена тільки одна літера – правильна відповідь. Максимальна кількість балів при оцінці знань абітурієнта під час фахових вступних випробувань виставляється за правильні відповіді на всі питання тестового завдання.

Бланк оцінювання знань вступника перевіряється за ключем і в ньому зазначається співпадіння (правильні відповіді) і розбіжності (помилкові відповіді), а також підраховується і зазначається кількість правильних відповідей та проставляється оцінка.

Усі варіанти завдань є ідентичними за структурою й складністю, що дозволяє говорити про забезпечення принципу об'єктивності й рівності при оцінюванні навчальних досягнень абітурієнтів.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ЇХ КОРОТКИЙ ЗМІСТ

ДИСЦИПЛІНА «ФІНАНСИ»

Тема 1. НЕОБХІДНІСТЬ, СУТЬ ТА ОЗНАКИ ФІНАНСІВ

Розвиток людського суспільства, вдосконалення виробничих відносин, виникнення товарно-грошових відносин. Фінанси як продукт товарно-грошових відносин і розвитку держави. Фінанси як економічна категорія, їх об'єктивна необхідність, зміст і призначення в суспільстві.

Фінанси і гроші. Роль фінансів в розподілі і перерозподілі валового внутрішнього продукту і національного доходу. Фінансові методи регулювання економічних і соціальних процесів в державі.

Тема 2. ФІНАНСОВА СИСТЕМА

Фінансова система, її структура, особливості побудови в різні періоди розвитку суспільства і державних утворень. Історичний аспект розвитку фінансової системи України як незалежної держави. Загальна характеристика складових фінансової системи України. Правова та економічна основа фінансової системи України та проблеми її вдосконалення.

Тема 3. ФІНАНСИ В ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ ДЕРЖАВИ

Призначення і роль фінансів в економічній системі держави. Фінансовий механізм. Фінанси і ціна. Фінанси і оплата праці. Фінанси і кредит. Фінансові санкції і стимули. Фінансові ресурси. Фінансові баланси. Фінансові показники і їх зв'язок з загальноекономічними показниками. Фінансове планування і прогнозування. Фінансові резерви.

Тема 4. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Фінансова політика держави – важлива ланка економічної політики. Призначення, зміст, основні принципи і завдання фінансової політики. Вплив фінансової політики на економічний і соціальний розвиток держави.

Тема 5. ПОДАТКИ І ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Економічна природа податків та їх ознаки. Функції податків. Податки та інші форми платежів до бюджету: плата, збори. Елементи податку. Класифікація податків. Податкова система та податкова політика.

Тема 6. БЮДЖЕТ І БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Бюджетна система держави, її зміст і призначення, правова основа. Доходи і видатки бюджетів. Бюджетний устрій. Бюджетний процес. Бюджетні методи впливу на економічний і соціальний розвиток держави. Бюджетний механізм. Планування і прогнозування показників бюджетів. Дефіцит бюджету, його причини та класифікація. Принципи побудови бюджетної системи України та шляхи її вдосконалення.

Тема 7. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ І МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ.

Фінансові проблеми місцевого і регіонального самоврядування. Місцеві бюджети, їх призначення і роль, структура доходів і видатків, шляхи зміцнення фінансової незалежності місцевих органів влади і управління. Позабюджетні кошти і валютні фонди місцевих Рад народних депутатів. Джерела надходжень і основні напрями їх використання.

Тема 8. ФІНАНСИ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

Зміст і основні принципи організації фінансів підприємств і організацій в різних галузях економіки. Вплив галузевих особливостей на організацію фінансів. Фінансові методи регулювання господарської діяльності підприємств і організацій. Доходи і видатки господарських суб'єктів, їх прогнозування і використання.

Тема 9. ДЕРЖАВНІ ЦІЛЬОВІ ФОНДИ

Склад фондів, їх економічна природа і призначення. Пенсійний фонд. Фонд соціального страхування. Фонд для здійснення заходів по ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Фонд сприяння зайнятості населення. Фонд сприяння конверсії. Державний інноваційний фонд. Валютний фонд. Інші централізовані і децентралізовані фонди цільового призначення. Порядок створення і використання фондів. Роль фондів в фінансовому забезпеченні економічних і соціальних програм. Деякі питання удосконалення системи позабюджетних фондів.

Тема 10. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ НАСЕЛЕННЯ

Соціальні гарантії та механізм їх реалізації. Система соціальних гарантій населення. Організація фінансового забезпечення соціальної сфери. Фінанси освіти і науки, охорони здоров'я, соціального страхування і забезпечення.

Тема 11. ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ І ДЕРЖАВНИЙ БОРГ

Економічна суть і роль державного кредиту. Форми державного кредиту. Державний борг. Внутрішній державний борг. Зовнішній державний борг. Проблеми державного боргу, його границі і порядок обслуговування.

Тема 12. ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Призначення і роль фінансового ринку в економіці держави. Структура і класифікація фінансового ринку. Інструменти фінансового ринку. Основні операції фінансового ринку. Фінансові активи і їх види. Фінансові установи, їх функції і організаційна структура. Правове державне регулювання фінансового ринку. Стан та перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.

ДИСЦИПЛІНА «ГРОШІ І КРЕДИТ»

ТЕМА 1. СУТЬ І ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Роль держави у створенні грошей. Форми грошей та їх еволюція. Товарні гроші. Ера металевих грошей. Біметалізм та монометалізм. Причини та механізм демонетизації золота. Кредитні гроші. Паперові гроші. Різновиди сучасних кредитних грошей. Електронні гроші. Квазі-гроші.

Суть грошей. Гроші як загальний еквівалент. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Портфельний підхід до визначення суті грошей. Гроші як форма прояву суспільних відносин. Гроші як гроші і гроші як капітал. Вартість грошей. Купівельна спроможність грошей. Вартість грошей і час. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси.

Функції грошей. Функція грошей як міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Масштаб цін. Функція грошей як засобу обігу. Функція засобу платежу. Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження. Світові гроші. Еволюція золота як світових грошей.

ТЕМА 2. ГРОШОВИЙ ОБОРОТ І ГРОШОВА МАСА

Грошовий обіг. Грошовий оборот: суть та структура. Грошові потоки. Грошові платежі як складові грошового обороту. Сукупний грошовий оборот і оборот грошей у межах індивідуального капіталу. Основні ринки та суб'єкти грошового обороту. Грошовий обіг. Фіскально-бюджетний оборот. Кредитний оборот. Фінансовий оборот. Безготівковий та готівковий грошовий оборот, їх співвідношення. Модель сукупного грошового обороту. Грошові потоки та критерії їх класифікації. Канали руху грошей. Структура грошових потоків. Механізм балансування грошових потоків. Національний дохід і національний продукт, їх роль для аналізу грошового обороту.

Грошова маса та грошові агрегати. Їх класифікація. Грошовий мультиплікатор. Грошова база. Класифікація грошових агрегатів згідно методики НБУ. Закон грошового обігу. Внесок І.Фішера до теорії грошового обігу. Швидкість обігу грошей та її чинники. Розрахунок швидкості обігу грошей. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту.

ТЕМА 3. ГРОШОВИЙ РИНОК

Грошовий ринок. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Попит, пропозиція, ціна грошей. Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого і опосередкованого фінансування. Ринок грошей та ринок капіталів. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку.

Попит на гроші. Основні мотиви попиту на гроші: транзакційний мотив, мотив завбачливості, портфельний мотив. Чинники, що визначають параметри попиту на гроші. Номінальний та реальний попит на гроші. Теоретичні моделі попиту на гроші.

Пропозиція грошей. Загальні теоретичні положення пропозиції грошей. Механізм формування пропозиції грошей. Банкнотна та депозитна емісія. Грошовий мультиплікатор та його роль у формуванні пропозиції грошей.

Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку. Рівноважна процентна ставка.

ТЕМА 4. ГРОШОВІ СИСТЕМИ

Грошова система: суть та принципи організації. Елементи грошової системи та їх характеристика. Основні типи грошових систем. Еволюція грошових систем. Системи готівкового та безготівкового обігу. Національна та світова валютні системи. Саморегульовані грошові системи. Біметалізм (система паралельних валют, система подвійної валюти, система «кульгаючої» валюти). Монометалізм (золотомонетний, золото злитковий, золотодевізний стандарт). Регульовані грошові системи. Система паперово-грошового обігу. Система природного (кредитного) обігу. Неринкові та ринкові грошові системи. Відкриті і закриті грошові системи.

Методи та інструменти регулювання грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Становлення й розвиток грошової системи України. Характеристика грошових систем зарубіжних країн. Специфіка грошової системи ЄС.

ТЕМА 5. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ

Суть інфляції. Теоретичні концепції інфляції: теорія «інфляції попиту», теорія «інфляції пропозиції», монетаристська теорія, теорія інфляції як багатофакторного процесу. Інфляція та дефляція. Економічні та соціальні наслідки інфляції.

Основні види інфляції: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита інфляція. Причини інфляції. Інфляція попиту. Фіскальна інфляція. Інфляція витрат. Імпортна інфляція. Інфляційний «податок».

Показники вимірювання інфляції. Регулювання інфляції. Взаємодія центрального банку та уряду у регулюванні інфляційних процесів. Роль грошово-кредитної та фіскальної політики у стримуванні інфляційних процесів. Монетарна рестрикція.

Суть та цілі грошових реформ. Стабільність грошової одиниці як основна мета грошової реформи. Роль грошових реформ у боротьбі з інфляцією. Класифікація грошових реформ. Методи стабілізації купівельної спроможності грошових одиниць: дефляція, деномінація, нуліфікація, девальвація, ревальвація. Основні моделі грошових реформ. Грошові реформи формального

типу. Грошові реформи конфіскаційного типу. Реформи паралельного (консервативного) типу. Грошові реформи в Україні.

ТЕМА 6. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

Валютний ринок: суть та принципи функціонування. Валютні операції суть і види. Поточні та термінові валютні операції. Деривативи. Біржова та позабіржова торгівля валютою. Валютні ризики і методи їх мінімізації. Валютна позиція: суть і види (відкрита, закрита, довга, коротка). Суб'єкти валютного ринку. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку.

Котирування валют. Валютний курс, його функції. Суть, основи формування та види валютного курсу. Паритет купівельної спроможності валют як основа валютного курсу. Структурні та кон'юнктурні чинники валютного курсу. Поняття, значення і механізм забезпечення конвертованості валюти. Режими валютного курсу.

Валютне регулювання і контроль. Інституційні засади валютного регулювання і контролю. Механізм регулювання валютного курсу. Валютний демпінг і блокада. Режим валютного курсу в Україні.

Валютні системи: суть та структура. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Основні елементи національної валютної системи. Структура валютної системи України. Еволюція світової валютної системи. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська та Ямайська валютні системи. Роль МВФ в її розвитку світової валютної системи. Платіжний баланс, його структура. Методи регулювання платіжного балансу. Валютні союзи і блоки. Європейська валютна система.

ТЕМА 7. КІЛЬКІСНА ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ

Класична кількісна теорія грошей. Еволюція постулатів кількісної теорії. Науковий внесок К. Маркса у розвиток теорії грошових відносин. Маржиналізм як методологічна основа сучасних теорій грошових відносин.

Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. Внесок І.Фішера до кількісної теорії грошей. Представники «Кембриджської школи» та їх внесок до теорії грошей. Вклад Д. Кейнса в розвиток кількісної теорії грошей. Кейнсіансько-неокласичний та неокейнсіанський напрямки теорії грошей.

Сучасний монетаризм. Внесок М. Фрідмена до теорії грошей. Сучасний синтез теорії грошей. Монетаристи-неокласики, монетаристи-градуалісти та монетаристи-прагматики.

Роль держави у регулюванні економіки з позицій кейнсіанства та монетаризму: спільні риси та відмінності. Внесок вітчизняних науковців у розвиток теорії грошей.

ТЕМА 8. НЕОБХІДНІСТЬ І СУТНІСТЬ КРЕДИТУ. ВИДИ, ФУНКЦІЇ ТА РОЛЬ КРЕДИТУ

Загальні передумови формування кредитних відносин. Еволюція кредитних відносин. Методи перерозподілу коштів у процесі відтворення. Теорії кредиту. Основні положення натуралістичної теорії кредиту. Основні положення капіталоутворюючої теорії кредиту.

Необхідність та суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі. Кредит як форма суспільних відносин. Основні функції кредиту. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин.

Ознаки кредиту в ринковій економіці. Позичковий капітал та кредит. Позичковий капітал як форма грошового капіталу. Основні ознаки позичкового капіталу. Ринок позичкових капіталів.

Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення. Кредитні відносини та інфляція.

Специфіка становлення кредитних відносин в окремих країнах. Кредитні відносини в ЄС. Історичний розвиток кредитних відносин в Україні. Проблеми реалізації позитивних функцій кредиту в сучасних умовах розвитку України.

Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги та недоліки кожної з форм. Види кредиту. Характеристика окремих видів кредиту: комерційного, споживчого, державного, міжнародного, банківського.

Банківський кредит. Класифікація банківських кредитів. Принципи та методи банківського кредитування. Механізм банківського кредитування. Форми забезпечення та страхування банківських кредитів. Характеристика окремих методів банківського кредитування: кредитна лінія, револьверний кредит, контокорент, овердрафт. Консорціум не та паралельне кредитування.

Роль кредиту у ринковій економіці: вплив кредиту на розширення виробництва, розвиток банківської системи, зовнішньоекономічної діяльності. Роль кредиту у грошовій сфері. Кредитна експансія та її роль у економічному зростанні. Монетарна рестрикція та її значення для стримування інфляційних процесів. Соціальна роль кредиту.

ТЕМА 9. ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ НА ГРОШОВОМУ РИНКУ

Суть, функції та основні види фінансових посередників грошового ринку. Об'єктивні передумови становлення й розвитку кредитно-фінансових інститутів. Основні напрями діяльності сучасних універсальних та спеціалізованих кредитно-фінансових установ.

Комерційні банки: суть, види та принципи діяльності.

Страхові компанії: їх функціональна суть та форми організації. Об'єкти страхування та особливості їх страхування. Основні операції страхових компаній. Страхові премії.

Пенсійні фонди. Організаційно-правові форми пенсійних фондів. Особливості функціонування пенсійних фондів. Операції пенсійних фондів.

Інвестиційні компанії. Інвестиційні компанії закритого та відкритого типу. Основні операції інвестиційних компаній.

Позиково-ощадні асоціації. Фінансові компанії. Кредитні спілки. Ломбарди. Добродійні фонди.

Міжбанківські об'єднання, їх роль та значення у функціонуванні кредитних систем. Класифікація міжбанківських об'єднань. Характерні риси міжбанківських об'єднань.

Особливості діяльності фінансових посередників в Україні.

ТЕМА 10. ЦЕНТРАЛЬНІ БАНКИ

Сутність і функції центрального банку. Походження та еволюція центральних банків. Реалізація грошово-кредитної політики. НБУ: його завдання, функції та історія розвитку. Грошово-кредитна політика НБУ. Федеральна резервна система. Банк Англії. Європейський центральний банк.

Грошово-кредитна політика центрального банку – суть, стратегічні, проміжні й тактичні цілі. Основні типи грошово-кредитної політики. Інструменти грошово-кредитної політики. Тотальна і селективна політика. Таргетування. Грошово-кредитна політика в системі державного регулювання економіки. «Сеньйораж» і монетизація бюджетного дефіциту.

Система банківського регулювання та нагляду. Принципи Базельського Комітету з питань банківського регулювання. Державна реєстрація банків. Ліцензування банківської діяльності. Економічні нормативи, що регламентують діяльність банків. Вимоги до банків щодо формування резервів. Гарантування банківських депозитів. Вимоги НБУ щодо організації банківського кредитування та грошових розрахунків.

ТЕМА 11. КОМЕРЦІЙНІ БАНКИ

Суть і роль комерційних банків в економіці. Класифікація та функції комерційних банків. Ліцензія та письмовий дозвіл. Організаційна структура комерційного банку. Основні показники діяльності комерційних банків.

Загальна характеристика банківських операцій. Пасивні банківські операції. Структура банківських ресурсів. Капітал і фонди банку. Депозити та їх основні види. Недепозитні джерела залучення коштів. Активні операції банків. Основні види активів. Кредитні операції. Інвестиційні операції та їх види. Інвестиційний портфель та інвестиційна політика комерційного банку. Суть комісійно-посередницьких банківських операцій. Розрахункові операції. Касові операції. Валютні операції. Консультаційні та інші послуги.

Регулювання банківської діяльності в сучасних умовах. Особливості становлення і розвитку комерційних банків в Україні.

ЗРАЗОК ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
для здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
2017 рік

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. **Знайдіть НЕ правильне твердження:**
Фінанси відображають грошові відносини, які виникають між:
  - а) державою і громадянами при внесенні ними податків
  - б) окремими ланками бюджетної системи
  - в) державою і підприємствами при сплаті ними податків до бюджетної системи та фінансуванні витрат
  - г) тільки держава є учасником фінансових відносин.
2. **Грошові відносини, які виникають у процесі кругообігу грошових фондів підприємств – це**
  - а) децентралізовані фінанси
  - б) фінанси
  - в) централізовані фінанси
  - г) державні грошові потоки.
3. **Загальний еквівалент, за допомогою якого вимірюють витрати праці виробників називається**
  - а) фінанси
  - б) кредит
  - в) гроші
  - г) позика
4. **Сукупність форм і методів створення й використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різних державних структур, господарських суб'єктів і населення – це**
  - а) методологія
  - б) фінансовий механізм
  - в) державний механізм
  - г) управління
6. **Як економічна категорія гроші являють собою:**
  - а) абсолютну мінову вартість;
  - б) загальний еквівалент;
  - в) товар особливого роду, що виконує роль загального еквівалента;
  - г) відносини, що складаються між людьми з приводу обміну.
7. **Гроші є товаром особливого роду в силу того, що:**
  - а) є носіями певних суспільних відносин;
  - б) в них долається властиве всім іншим товарам протиріччя між споживчою і міноюю вартістю;
  - в) володіють міноюю вартістю;
  - г) поєднують номінальну і реальну вартість.
8. **Вкажіть теорію походження грошей як результату угоди між людьми для полегшення відносин обміну:**

- а) еволюційна;
- б) прагматична;
- в) раціоналістична;
- г) Капіталотворча

9. До положень раціоналістичної концепції походження грошей належить твердження про те, що гроші є:

- а) результатом еволюції форм вартості товару;
- б) результатом угоди між людьми для полегшення відносин обміну;
- в) наслідком першого великого суспільного поділу праці - відділення скотарства від землеробства;
- г) наслідком другого великого суспільного поділу праці - виділення ремесла в самостійний вид діяльності людей.

10. Представники еволюційної концепції походження грошей пояснюють їх виникнення як результат:

- а) стихійного виділення серед безлічі товарів особливого товару, який висунувся на роль загального еквівалента вартості всіх інших товарів;
- б) домовленості між людьми;
- в) законодавчого акта держави;
- г) відділення скарбниці від власності монарха.

Голова приймальної комісії університету _____ П.В. Пашко

Голова фахової атестаційної комісії _____ М.О. Житар

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Проведення фахового вступного випробування дає можливість виявити ступінь засвоєння програмних знань студентами та вмінням їх практичного застосування з дисциплін: «Фінанси», «Гроші та кредит».

Кожний екзаменаційний білет складається з 10 тестових завдань закритого типу з вибором однієї правильної відповіді. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, діючою 4-бальною шкалою та ECTS. Кожне з тестових завдань оцінюється у 10 балів.

Підсумкова оцінка за фахове випробування виставляється за 100-бальною шкалою на підставі сумарної кількості залікових балів.

Шкала переведення кількості балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування у оцінку 2-х бальною шкалою

Кількість вірно виконаних тестових завдань	Кількість балів, отриманих за результатами фахового вступного випробування	Еквівалент оцінки за 2-х бальною шкалою
9-10	90-100	зараховано
7-8	70-80	
5-6	50-60	
Менше 5	Менше 50	не зараховано

Список рекомендованої літератури

З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ»

Основна література

1. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси: Навчальний посібник / За заг. ред. Базилевича В.Д. - К.: Атіка, 2004.
2. Василик О.Д. Теорія фінансів.- К.: Вища школа, 2004.
3. Лютий І.О., Демиденко Л.М., Романюк М.В., Тропіна В.Б., Субботович Ю.Л. Податкова система : Навч.посіб.- 2009
4. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) .- К.: КНЕУ, 2008.
5. Федосов В.М., Юрій С.І. Теорія фінансів: Підручник. – К.,2010.

Додаткова література

6. Бюджетний кодекс України:чинне законодавство зі змінами і допов. станом на 02 вересня 2011 року- К.:Алетра; КНТ,ЦУЛ, 2011.-118с.
7. Закон України " Про Державний бюджет на поточний рік"
8. Податковий кодекс України. Харків.-Фоліо.-2011.-270 с.
9. Закон України “Про державний внутрішній борг України” // Відомості Верховної Ради України, 1992, N41, ст.59; 2000, N35, ст.282.
10. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування " від 8 липня 2010 р. №2464-VI.
11. Закон України „Про недержавне пенсійне забезпечення” від 9 липня 2003 року N 1057-IV.
12. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії. Вступ до фінансової науки.- К.: Либідь, 2000.
13. Булгакова С.О. Історія казначейської справи . – К, 2002.
14. Б'юкенен Джеймс М, Масгрейв Річард А. Суспільні фінанси і суспільний вибір. Два протилежних бачення держави: Пер. з англ. - К.: КМ Академія, 2004.
15. Вахненко Т.П. Зовнішні боргові зобов'язання у системі світових фінансово-економічних відносин.-К.:Фенікс, 2006.
16. Венгер В.В. Фінанси: Навч.посіб.-К., 2009.
17. Внукова Н.М., Кузменчук Н.В. Соціальне страхування: Навч.посіб.- 2009.
18. Воронова Л.К. Фінансове право: Підручник. - К.: Моя книга, 2006.
19. Гридчина М.В. Субботович Ю.Л. Фінанси. (Теоретичні основи) .- К. 2004.
20. Демиденко Л.М., Субботович Ю.Л. Податкова система. Підручник-К.: Центр учбової літератури , 2007
21. Зайчикова В.В. Місцеві фінанси України та європейський країн. -К.: НДФІ, 2007.
22. Карлін М.І. Державні фінанси України: Навч. посіб.- К.Знання, 2008.
23. Кауль И, Кунсисанью П. Новые государственные финансы. Ответ на глобальные вызовы. Обзор.-М.: Весь мир, 2006.
24. Кравченко В.І. Місцеві фінанси України.-К.: Знання, 2000.
25. Кириленко О.П. Місцеві бюджети України – К.: НІОС, 2008.
26. Кириленко О.П., Малиняк Б.С Теорія і практика бюджетних інвестицій. – Тернопіль.: Економічна думка, 2007.
27. Костенко Ю.О. Фінансове право України. Навчальний посібник НАН України: Інститут екон. та прогнозування– К., 2010.
28. Клець Л.Є. Бюджетний менеджмент. : Навч. посіб.- К: Центр учбової літ. 2007
29. Лютий І.О. Податки на споживання в економіці України: Монографія.- К.: Знання,2005
30. Луніна І.О. Диверсифікація доходів місцевих бюджетів.- К.: Наукова думка, 2010.
31. Лук'яненко І.Г. Системне моделювання показників бюджетної системи України: принципи та інструменти.К.:Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2004.

32. Мартинас-Васкес Х, Алм Дж. Державні фінанси в розвиткових та перехідних країнах./ Пер. з англ.– К: К.І.С., 2007.
33. Немец Ю., ГленРайт Державні фінанси: теорія і практика перехідного періоду в Центральній Європі. – Київ: Основи, 1998.
34. Опарін В.М., Малько В.І. Бюджетна система.– К.: КНЕУ, 2002.
35. Осипчук Л.Л. Основиказначейськоїсправи.– К., 2006.
36. Осипчук Л.Л. Организация исполнения государственного бюджета– К., 2005.
37. Павлюк К.В. Бюджетна система України. – К., 2008
38. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України: Навч..посіб.– К.: Знання, 2008.
39. Поляк Г.Б.Фінанси.Навч..посіб.–М.ЮНИТИ-ДАНА, Серія «Золотий фонд російських підручників», 2010.
40. Пушкарева В.М. История финансовой мысли и политика налогов. – М. 2008.
41. Поддерегін А.М. Фінанси підприємств: Підручник.– К.: КНЕУ, 2009.
42. Романенко О..Р. Фінанси: Підручник.– К.: КНЕУ, 2009.
43. Соколовська А.М. Основи теорії податків: Навчальний посібник. - К. : 2010.
44. Слухай С.В. Міжбюджетні трансферти у постсоціалістичних країнах: від теорії до реалій. Монографія. – Київ: Артек, 2002.
45. Ткаченко Н.М. Єдиний соціальний внесок. Нарахування та сплата.- Навчально-практичний посібник. – К.: Алерта, 2011
46. Стігліц Дж. Е. Економіка державного сектора. – К: Основи, 1998.
47. Фещенко А.В., Проноза П.В., Кузьминчук Н.В. Бюджетна система України. Навч. пос.- К.: «Кондор», 2008.
48. Юрій С.І., Федосов В.М. Фінанси. Підручник– К.:Знання, 2008.
49. Юрій С.І., Стоян В.І., Мац М.Й. Казначейська система: Підручник. –Тернопіль:Карт-бланш, 2009
50. Юрій С.І. , Шаварина М.П.,Шаманська Н.В. Соціальне страхування.: Підручник. – К.: Кондор, 2009
51. Utility Pricing Policy and Local Budgets in Ukraine// NISPAcee The Network of Institutes in Centra Europe, 2004:\\Слухай С.В., Субботович Ю.Л.
52. Taxation trends in European Union, 2008. Електронний ресурс. Доступний з – http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/ekonomicanalysis/tax_structures/index_en.htm.
53. Президент України – <http://www.president.gov.ua>
54. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
55. Верховна Рада України – <http://www.rada.gov.ua>
56. Міністерство праці та соціальної політики України –<http://misp.gov.ua>
57. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
58. Міністерство промислової політики України – <http://industry.kmu.gov.ua>
59. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
60. Міністерство охорони навколишнього природного середовища України – <http://www.menr.gov.ua>
61. Антимонопольний комітет України – <http://www.amc.gov.ua>
62. Державний комітет статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>
63. Державний комітет України з питань житлово-комунального господарства (Держжитлокомунгосп) – <http://www.djkg.gov.ua>
64. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва – <http://www.dkpr.gov.ua>
65. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України –<http://www.dfp.gov.ua>
66. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку –<http://www.ssmc.gov.ua>
67. Державна митна служба України – <http://www.customs.gov.ua>
68. Державна фіскальна служба України – <http://www.sta.gov.ua>
69. Пенсійний фонд України – <http://www.pfu.gov.ua>

70. Фонд державного майна України – <http://www.spfu.gov.ua>
71. Державна фінансова інспекція України <http://www.dkrs.gov.ua>
72. Головне управління реєстрації та ліцензування – <http://www.lpu.gov.ua>
73. Державне казначейська служба України – <http://www.treasury.gov.ua>
74. Національний банк України – <http://www.bank.gov.ua>
75. Національний Депозитарій України – www.ndu.gov.ua
76. Національний інститут стратегічних досліджень -<http://www.niss.gov.ua>
77. Рада підприємців України при Кабінеті Міністрів України –www.business-rada.kmu.org.ua
78. Рахункова палата України – <http://www.ac-rada.gov.ua>
79. Бизнес: Газета украинскойбуржуазии / Трудовойколлектив ЗАО «Издательство «Блиц-информ». - К. // <http://business.ua>
80. Вісник пенсійного фонду України /Спеціалізоване державне підприємство Пенсійного фонду України. - К. <http://www.vpf.com.ua/ua/archiv>
81. Вісник податкової служби України /Головна держ. податкова інспекція України. - К. // www.visnuk.com.ua
82. Властьденег / учредитель ЗАО «Картель». - К. <http://www.vd.net.ua.ua/journals>
83. Вопросыэкономики: Ежемес. журн. / РАН. - М // <http://www.vopreco.ru>
84. Дзеркало тижня: Міжнародний громадсько-політичний тижневик / ТОВ «Редакція газети «Дзеркало тижня». - К. // <http://www.zn.kiev.ua/ie/index>
85. Журнал європейської економіки / Тернопільська Академія народного господарства. - Тернопіль // <http://jee.te.ua>
86. Інститут Економічних досліджень та політичних консультацій. - К. <http://www.ier.kiev.ua>
87. Коммерсант-Украина / ООО «Коммерсант Украина». - Общественно-экономическая газета. - К. // www.kommersant.ua
88. Контракты: Український діловий тижневик / Асоціація «Контракт», Львівський Промінвестбанк, МП «Галицькі контракти». - Л. <http://www.kontrakty.com.ua>
89. Корреспондент / ООО «КП Друк».- К. <http://korrespondent.net/zhurnal>
90. Украинскаяинвестиционная газета: Финансовыйеженедельник /Фонд государственногоимуществаУкраины, Государственнаякомиссия по ценнымбумагам и фондовому рынку, АО «Украинскаяинвестиционная газета». - К // <http://www.investgazeta.net>
91. Урядовий кур'єр: Газета органів державної виконавчої влади України / Кабінет Міністрів України. - К. // <http://uamedia.visti.net/uk>

3 ДИСЦИПЛІНИ «ГРОШІ І КРЕДИТ»

1. Конституція України.
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність».
3. Закон України «Про Національний банк України».
4. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу».
5. Декрет КМ України «Про систему валютного регулювання та валютного контролю в Україні».
6. Алексеев И. В. Гроші та кредит: [навч. посіб] / И. В. Алексеев, М. К. Колісник. – К. : Знання, 2009.
7. Гальчинський А. Теорія грошей: [навчальний посібник]/ А. Гальчинський, П. С. Єщенко, Ю. І. Палкін. – К. : Вища шк., 1995. – 471 с.
8. Гребеник Н. Економічний розвиток та оптимізація системи інструментів грошово-кредитної політики в Україні / Н. Гребеник// Механізм грошового та фондового ринків і їх вплив на розвиток економіки України : [монографія] / За ред. чл. – кор. НАН України А.І.Даниленка. – К.: Фенікс, 2008. – 442 с.
9. Гроші та кредит : підручник / М.І. Крупка, М.С. Мрочко, Б.М. Вишивана та ін.; [за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка. – 2011. – 420 с.
10. Гроші та кредит: підручник – 6-те вид.перероб. і доп./ М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М.

- Лазепко та ін.; За заг.ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2011. – 589 с.
11. Гроші, банки та кредит: у схемах і коментарях: Навч. посібник / За ред. Луціва Б.Л. – Тернопіль:Карт-бланш, 2000. – 225с.
  12. Гроші та кредит: Курс лекцій / За ред.к.е.н., доцента С.І.Кручка. –К.:Дія, 2000. – 132с.
  13. Гроші та кредит : Підручник / За ред. проф. Б.С. Івасів. – Тернопіль: Карт-бланш. – 2000. – 510 с.
  14. Дзюблюк О. В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки: [монографія] / О. В. Дзюблюк. – К.: Поліграф книга, 2000. – 512 с.
  15. Джевонс У. Деньги и механизм обмена / У. Джевонс. – Челябинск: Социум. – 2006. – 188 с.
  16. Долан Э. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Долан Э. Дж., Кэмпбелл К. Д., Кэмпбелл Р. Дж.; [пер. с англ.] – М. – Л., 1991. – С. 26.
  17. Иванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Курс лекцій. – К.: МАУП, 2001. –232с.
  18. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег. Избранное / Дж. М. Кейнс; вступ. статья Н. А. Макашевой. – М.: Эксмо, 2007. – 960 с.
  19. Козюк В. В. Монетарні засади глобальної фінансової стабільності : [монографія] / В. В. Козюк. – Тернопіль : ТНЕУ, „Економічна думка”, 2009. – 728 с.
  20. Лагутін В. Д. Бюджетна та монетарна політика: координація в трансформаційній економіці : [монографія] / В. Д. Лагутін. – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2007. – 248 с.
  21. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник/ Под ред. Л.Н. Красавиной. – М.: Финансы и статистика , 2000.
  22. Михайлів З.В., Гаталяк З.П., Горбаль Н.І. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції. – Л.: Львівська політехніка, 2004. – 242 с.
  23. Моисеев С. Р. Денежно-кредитная политика: теория и практика: [учеб. пособие] / С. Р. Моисеев. – М.: Московская финансово-промышленная академия, 2011. – 784 с.
  24. Никипелов А. Стратегия и тактика денежно-кредитной политики в условиях мирового экономического кризиса / А. Никипелов, М. Головин // Вопросы экономики. – 2010. – № 1. – С. 4–20.
  25. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: Підручник. – К.: ЦУЛ, 2003. – 615 с.
  26. Стельмах В.С., Єпіфанов А.О., Гребеник Н.І., Міщенко В.І. Грошово-кредитна політика в Україні : [монографія] / За ред. В.І. Міщенка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. – 421 с.
  27. Трускова Т.М. Финансы и кредит: Учебное пособие /Под ред. Мельниченко А. –М.: Маркетинг, 2001. –352 с.
  28. Харрис Л. Денежная теория / Л. Харрис; [общ. ред. и вступ. ст. В. М. Усоскина]; пер. с англ. – М. : Прогресс, 1990. – 750 с.
  29. Щетинін А. І. Гроші та кредит: Підручник. Видання 4–те, перероблене та доповнене. / А.І. Щетинін. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 440 с.